

בית כנסת בני ישראל

HEGEDŰS-CSÁKY-BENÉI JISZRÁÉL ZSINAGÓGA
és
BÉT SMUÉL TANHÁZ

ZSINAGÓGAI INFORMÁCIÓK
2025. március 30 – április 05.

Közvetlen link:

<https://us04web.zoom.us/j/6579029560>

ID szám: 6579029560

Password: 917838

BÉT SMUÉL TANHÁZ ZOOM ELŐADÁSAI:

30. vasárnap 18:00 Szerdócz Ervin: Hetiszakasz és háftára

31. hétfő 18:00 Paskesz Zev: Hetiszakasz tanításaiból

01. kedd 18:00 Róth László: A csodarabbik nyomában

02. szerda 18:00 Darvas István: A kommentárok világa

03. csütörtök 18:00 Fekete László: Kántorvilág XXXX.

**Április 06- április 27-ig peszáchi szünet lesz,
tehát nem lesz ZOOM!**

Hétköznapi imarend

vasárnap-péntek reggel zsinagóga	08:00
vasárnap-csütörtök este ZOOM	18:30
30-án, vasárnap és 31-én, hétfőn: ÚJHOLD	

Sábbati tudnivalók 2025. április 04 – április 05.

18:00	tanulás
19:00	istentisztelet a zsinagógában
09:00	szombat délelőtti istentisztelet a zsinagógában HETISZAKASZ: VÁJIKRÁ

Egy mondat a hetiszakaszról ויקרא

...חוקת עולם לדורותיהם בכל מושבותיכם...

„Örök törvény ez nemzedékeiteken át, minden lakhelyeteken...”

(M.III. 3. 4.)

KOMMENTÁR

Részlet Menáchem Meron: **Az élő Biblia** című könyvéből

VÁJIKRÁ

A KOHANITÁK KÖNYVE

E héten kezdjük el olvasni Mózes III. könyvét, melynek tartalmi neve Torát Hákohanim - A kohaniták törvényei. Valóban a könyv elsősorban a kohaniták feladatairól, az áldozatok bemutatásáról; és az akkori kornak megfelelő ceremóniákról szól.

Az "Atyák mondásai"-ban olvassuk: "Három dolgon áll a világ: a Tórán, az istentiszteleten és a jótékonyságon." Az istentisztelet a két Szentély idején az áldozatok bemutatásából állt. Az aktust a kohaniták végezték a leviták segítségével. Maga a nép passzív volt. ..

Az áldozatokat a nép vásárolta és a kohaniták végezték a szertartást. Fontos volt, hogy a felajánlás önkéntes legyen. "Ha égő áldozatot hoz,... szabad akarata szerint áldozzon." (Lev. 1/3.) A Szentélyben bemutatott áldozatok központjában az úgynevezett korbán támíd (napi áldozat) állt, amit a közösség nevében naponta kétszer, reggel és esthajnalban mutattak be (a mai sácharit- és minchá imák). Ehhez a mindennapi áldozathoz az egész világ zsidósága hozzájárult fejenként fél sekellel évenként. (A Második Szentély idejének vége felé a kb. ötmillió zsidó nép 80 százaléka élt a római birodalom területén, Erec Jiszráelen kívül.) A Szentély a világ zsidóságának központja és összefogója volt és az évenként küldött fél sekel kifejezte ezt az összetartozást." Mint ahogy ma Izrael Állam nemcsak a benne lakóké, hanem az egész világ zsidóságáé.

Voltak egyéni áldozatok is vagy vétek következtében vagy felajánlásként. Ha a vétek Istennel szemben történt (pl.: szombatszegés), az áldozat neve chátát (bűnáldozat). Ha ember ellen vétettünk (lopás, sértés, stb.), előbb jóvá kellett tenni a bűnt és csak azután hozhattunk ásám (vétek)-áldozatot. Ugyanakkor a káron kívül annak ötödrészét kellett kifizetni a károsultnak. Ez alól nem volt kivétel a főember a "nászi" sem. "Ha főember vétkezik, a vétek bevallása után hozza meg áldozatát." (Lev. 4/22.)

A törvény előtt az előkelő és a közember mindenkor egyenlő. A mai "modern" ember szemében az állatáldozat, mint "istentisztelet" furcsának tűnik. De tudnunk kell azt, hogy az állatáldozat az emberáldozat helyébe jött. Az. Ókorban még a klasszikus görög kor előtt elég elterjedt volt az emberáldozat. A Tóra-béli elbeszélés Izsák feláldozásáról azzal végződik, hogy Ábrahám a fia helyett egy kost áldozott Istennek. Az elbeszélés világos utalás arra; hogy a más népeknél szokásos emberáldozat "utálatos cselekedet"-nek számít. A Tóra nyomában az összes próféta élesen kikel az emberáldozat ellen. Így az állatok feláldozása Istennek tulajdonképpen a társadalom haladását jelentette. Mikor Jeremiás próféta ostromozza a népet erkölcsi süllyedéséért, így szól: "Oltárokat emeltek Ben Hinom

völgyében, hogy elégezzék fiaikat, lányaikat, mit (soha) nem akartam és nem volt szívemben." (Jerm. 7/31.)

Miként az áldozatokat is "szívből" kellett felajánlani, úgy az imák értéke is az igazi, szívből jövő hittel és érzelmekkel arányos.

A Talmud szerint "az érzelem nélküli ima olyan, mint a test lélek nélkül". Kétezer éves imarendünk tág teret nyújt az imádkozó embernek, hogy Istenhez intézett fohászai lelke mélyéből fakadjanak.

NISZÁN HÓNAP

FORRÁS: ORZSE RÉGI HONLAP

A Niszán hónap a zsidó naptár első hónapja a Bibliai (Niszántól kezdődő) hónapok tekintetében, és a hetedik hónap a hagyományos Tisritől (*Rosh Hásáná - újév napja, Tisri első és második napjára esik*) kezdődő hónapok számolásában.

Niszán teljes hónap, mindig 30 nappól áll. Rosh Chodes Niszán (*újhold napja*) csak a következő napokra eshet: vasárnap, kedd, csütörtök vagy szombat.

Niszán - általában - márciusra vagy áprilusra esik. Csillagképe a bárány, kos. Ebben a hónapban kost áldoztak a Bét Hámikdás, a Jeruzsálemi Szentély idejében, amelyet *korbán hápészách*-nak - pészáchi áldozatnak neveztek.

Niszán-t a Tóra "elsőnek az év hónapjai közül"-nek nevezi (Mózes II. 12. 2.), de más

helyeken az Áviv (tavasz) hónap nevet viseli (Mózes II. 13. 4. 23. 15. 34. 18. illetve Mózes V. 16. 1.).

A babilóniai fogságból Izraelbe visszatért zsidók, Ezra és Nechemjá idejében "fogadták örökbe" a **Niszán elnevezést**, miután a hónap neve asszír/akkád nyelven: "niszánu".

A Niszán név a Bibliában, az Eszter Könyvében (3. fej. 7). és a Nechemjá Könyvében (2. fej. 1.) fordul elő, de egyes apokrifokban (szifrut chitzonit) is megtalálható.

A Talmud szerint Niszánban teremtette a Mindenható a világot, és népünk ősatyái is ebben a hónapban születtek. Miután e hónapban történt az egyiptomi megváltás, peszách ünnepét is ekkor ünnepeljük, valamint a pusztai hordozható Szentély (*Miskán*) felavatása a sivatagban is ebben a hónapban volt, ezért a reggeli imában az egész hónap folyamán nem mondunk *táchánunt* (*bocsánatkérő imát*). Ebben a hónapban a gyász bizonyos szokásait sem kell betartani, és az elhunytak emlékét (*Mázkir Nesámot*) sem idézzük.

Niszán első napja a királyok újéve. Izrael királyai Niszántól kezdve számolták királyságuk éveit. Niszán az ünnepek újéve is, mert peszách ünnepe a zarándok-ünnepek közül az első. (*Pészách, Sávuot és Szukkot*.)

A második Jeruzsálemi Szentély idején a Szánhedrin (*bölcsek gyülekezete és legfelsőbb bíróság*) futárokat küldött az ország távoli helyeire, és a szomszédos országokba, ahol akkor már léteztek zsidó települések, hogy tudósítsák a közösségeket, mikor lesz Peszách ünnepe. Így ennek alapján ki lehetett számolni, mikor lesz a többi ünnep is. Erről a gondolatsorról eklatáns módon számol be az egyik legrégebbi primer forrás: Misna Rosh Hásáná Traktátus 1,3.

Niszán idején rügyeznek a fák, és aki a természet újjáéledését látja, áldást kell mondania, amely az imakönyvekben (*szidurokban*) található. A tradíció szerint Niszán 15.-től kezdődik Erecben, Izrael országában, az aratás időszaka, és Niszán hónap 16.-a az Ómerszámlálás kezdő napja is. A Jeruzsálemi Templom idejében az Ómer az árpa-áldozat volt, és erre az áldozatra emlékezve is mondjuk az imákat.

A továbbiakban felsorolunk néhány Niszánhoz kötődő fontos eseményt népünk történelmében:

- I.sz. 69 Niszán 15.: Másszáda eleste után az összes hős védő öngyilkosságot követett el, hogy ne essenek a rómaiak fogságába

1882 Niszán 12.: A tisztaeszlári vérvád kezdete

-1903 Niszán 22.: A kisinyovi nagy pogrom

- 1943 Niszán 14.: A varsói gettólázadás, Mordecháj Anilevits vezetésével

- Niszán 27.: A holocaust és a hősiesség megemlékező napja Izraelben és más országokban

Az Erec Jiszráél történetéből:

- 1799 Niszán 11.: Napóleon kihirdette, hogy visszaadja Palesztinát a zsidó népnek

-1899 Niszán 9.: Megalakult Londonban az Angol-Palesztin Bank a mai Bank Leumi Le-Israel, az Izraeli Nemzeti Bank

-1909 Niszán 21.: Megalakult a "Háshomer", az első zsidó katonai alakulat a modern időkben

-1925 Niszán 7.: A Jeruzsálemi Héber Egyetem megnyitása

-1961 Niszán 25.: Az Adolf Eichman elleni per megnyitása Jeruzsálemben

Bölcseink azt mondják, hogy a "nagy és végső megváltás" - mint az egyiptomi megváltás - szintén Niszán hónapban lesz.

Ámen, így legyen!

Eliezer Slomovits

Az oldalt szerkesztette:

Schöner Alfréd

בית כנסת בני ישראל

BZSH Hegedűs Templomkörzet

Benéi Jiszráél Zsinagóga

1136 Budapest, Hegedűs Gyula u. 3.

06-30-644-9083, 06-1-340-5085

e-mail: hegedus@bzsh.hu;

<https://hegedus-zsinagoga.bzsh.hu/>